

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יזמא דהילולא קדישא

ליזמא דהילולא של כ"ק מרן הרבי הקדוש בעל השפע חיים מצאנז צוק"ל, הרה"ק רבי יקותיאל יהודה בן הרה"ק רבי צבי הירש מריזניק צוק"ל בנו של הרה"ק רבי ברוך מגארליץ צוק"ל. נלב"ע ביום ט' תמוז תשנ"ד.

נספר סיפור מרטיט אותו מספר הרה"ח ר' יששכר דב רוזנברג שליט"א בספרו החשוב "עולם חסד יבנה". בשנת תשל"ו, בהיותו בחור, נפל פעם ר' יששכר דב לפיר של מעלית בעומק של כשבע מטר, ומיד בהילולו אותו לבית חולים, שם שלחו אותו לצילומים וגילו שיש לו שבר חמור בשדרה. מפאת חומרת המצב טענו הרופאים שעליו להיות קשור למיטה למשך כשנה (!) ואח"כ לעבור ניתוח ברגליים, ואחרי הכל הוא ישאר לא עלינו נכה לכל החיים. המשפחה המודאגת התקשרה מיד למרן הרבי השפע חיים צוק"ל, והרבי השיב להם שהצילום כנראה אינו מוצלח... "תעבירו אותו על אחריותי לבית חולים פלוני, שם ישנם מומחים מיוחדים לפרקים, ושם יצלמו אותו שוב", אמר להם הרבי צוק"ל.

מששמעו הרופאים את הרעיון ניסו מיד להניא את לב המשפחה, כשהם טוענים שכל תנועה קלה בעמוד השדרה עלולה לשתק אותו לגמרי, אולם מכיון שהרבי אמר שזה על אחריותו, לא נבהלה המשפחה מאיומי הרופאים. ר' בערל חתם על הצהרה שהוא יצא על דעת עצמו, והמשפחה העבירה אותו לבית חולים האחר. שם שלחו אותו לצילום מחדש, ולבסוף טענו שאין זה שבר כלל, אלא החוליה זה ממקומה...

בינתיים ירד הרבי זי"ע וטבל במקוה, ומיד לאחר מכן התיישב בחדרו עם ערימת ספרים לברר מה דין פגיעה כזו בבהמה, האם דינה כטריפה שאינה יכולה להיות או היא כשרה, ולאחר משה ומתן מייגע שנמשך כל הלילה, הגיע הרבי למסקנה שהבהמה כשרה. לא עבר שבוע ור' בערל השתחרר מבית חולים כשהוא מרותק לכסא גלגלים.

עברו עוד כמה שבועות, הגיע יום הפורים, ור' בערל התעקש שיביאו אותו אל הרבי לטיש של סעודת פורים. ביום זה יש כח מיוחד לפעול ישועות, בבחינת כל הפושט יד נותנים לו. ואכן בני המשפחה לקחו אותו עם כסא הגלגלים והביאו אותו לטיש, שם קרבו אותו סמוך לרבי צוק"ל. כשראה אותו הרבי הסתובב אליו ונתן לו שלום, ובפנים צוהלות אמר לו: "אויף פורים איז דאס גוט פארשטעלט. נאך פורים זאלסטו גיין אויף דיין אייגענע פיס" - [לפורים זו תחפושת טובה, אבל אחרי פורים אתה הולך על רגליך]...

למחרת בבוקר קם ר' בערל מהמיטה, ומתוך אמונת צדיקים תמימה ניסה לדרוך על רגליו, אך מכיון שרגליו לא היו רגילות לכך הוא נפל מיד. הוא המתין כשעה והחליט שהוא מנסה שוב את כוחו. "הרי הרבי צויה שאחרי פורים אלך על רגלי", שינן לעצמו שוב ושוב. ואכן הוא הצליח מעט לעמוד על רגליו כשהוא נתמך בידי על השידה. וכך הוא עשה זאת במשך היום שוב ושוב, עד שלבסוף הוא הצליח ללכת לבד כמעט בלי תמיכה בזכות הצדיק. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

מה הכריע את הכף בבית דין של מעלה

הרבה אחוזים מהכסף הזה. ואכן סבא השקיע אצלו הון רב של כסף. אותו אדם כמו שהוא ידע לשכנע את סבא, הוא ידע לשכנע גם אנשים אחרים שהשקיעו גם הם אצלו כסף רב, עד שלבסוף הכריז אותו יהודי ל"ע על פשיטת רגל, וכל הכסף ירד לטמיון.

כשהוא עבר ברחוב היו האנשים צועקים עליו: גנב! גזלן! שייגן! אבל סבא רבי בנימין לא רק שלא צעק עליו, לא רק שלא ביזה אותו, אלא הביא לו כל שבוע לקראת שבת קודש די מחסורו, שיהיה לו לחם לאכול ובגד ללבוש וכל מה שהוא צריך. לא רק שסבא לא כעס, לא רק שסבא איפק את עצמו מלכעוס על אדם שהפסיד לו את כל הכסף, אלא הוא העניק לו, הוא היה במצב של נתינה. זה הכריע את הכף בבית דין של מעלה. כמה הנושא של בין אדם לחבירו זה אש חיה!

שזכותו של סבא רבי בנימין בן רבי משה קובלסקי תגן עליו, ושכבר נזכה לגאולה קרובה אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור, יזמא דף מ', סיון, יזמא דהילולא של הסבא רבי בנימין)

הילד שפתח את שערי הפרנסה

כשאני מדבר על הרבי הקדוש הרבי הזקן מנדבורנה הרה"ק רבי איתמר צוק"ל, אני מתרגש מאוד. אבי הצדיק רבי שמואל צבי צ"ל סיפר לי לפני פטירתו שהוא זכה לתת את הקויטל האחרון בחייו של הרבי רבי איתמר. אבי צ"ל צירף לקויטל פדיון של 36 לירות וכך הוא נתן את זה לרבי. הרבי לא ספר בכלל את הכסף, הוא הכניס אותו מתחת הכרית ואמר לאבא: "חי חי יודוך וישבחוך" [חי"י ח"י בגימטריא 36]...

הרבי הזקן רבי איתמר צוק"ל היה מאוד מקפיד על סעודת מלוה מלכה. ביום רביעי לפני פטירתו, התעורר הרבי לפתע בצהרים משנתו, ובשכבו במיטה הוציא מארנקו מאה לירות, נתן אותם לבתו הרבנית מפיטסבורג ואמר לה: לך, קני מצרכים, ותכניני סעודת מלוה מלכה מכובדת. כשהסעודה היתה כבר מוכנה, פנה לנכדיו ואמר להם: טלו ידים ותאכלו סעודת מלוה מלכה, הלא יום רביעי שייך כבר לשבת הבאה, ומי יודע אם אוכל עוד לשבת אתכם יחד בסעודת מלוה מלכה...

נספר סיפור מרטיט עם הרבי צוק"ל. פעם הגיע אליו יהודי עם קויטל. היהודי היה בעל משפחה ברוכת ילדים בלי עין הרע, ובקויטל הוא סיפר על מצבו הקשה בפרנסה, ועל כך שאין לו לחם לאכול לפי הטף. מרן הרבי רבי איתמר התבונן בקויטל, ובירך אותו: "ה' יעזור שבשנה הבאה תזכה לבן זכר" ... הלה היה בטוח שהרבי אינו מבין את רצונו, והוא חזר

הרוצה לנסך יין על המזבח

השבוע נלמד בדף היומי (דף ע"א ע"א): **"ואמר רבי ברכיה, הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, שנאמר אליכם אישים אקרא".**

הגאון הגדול רבי מאיר אריק צוק"ל הזדמן פעם לעיר וינה, בעת שמרן הרבי האמרי אמת מגור צוק"ל שהה שם, ונכנס לבקר בביתו של הרבי. בתוך שיחתם שאל הגאון רבי מאיר את הרבי על דברי הגמרא ה"ל, למה אמרו הרוצה לנסך יין ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, מדוע לא אמרו שילמד הלכות נסכים, כמו שאמרו במסכת מנחות (דף ק"י ע"א): "אמר רבי יצחק, מאי דכתיב זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם? כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם".

מרן האמרי אמת שמע את השאלה, ומיד הגיב בקיצור כדרכו: **"עס שטייט דאך נישט!"** [הרי לא כתוב]... רבי מאיר שמע את התשובה ומיד הסמיך פניו מרוב התרגשות.

כשיצא מביתו של הרבי אמר למלווהו: "פלאי פלאים! כבר שאלתי את השאלה הזאת להרבה גאונים, וקבלתי מהם כל מיני תירוצים שונים, אך שום דבר לא התקבל על לבי... והנה בא הגעריער רבי והשיב תשובה פשוטה כל כך". הרי באותו פסוק נאמר "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים", ואילו "נסכים" לא נאמר כלל...

כבוד הזולת עד כמה?!

כבר עברו 33 שנה מפטירתו של סבי היקר לי מכל, רבי בנימין בן רבי משה קובלסקי צ"ל שנפטר בשנת תשמ"ח. הסבא רבי בנימין שבחסדי שמים עלה לארץ ישראל לפני השואה האיומה והנוראה, לפי עצת גיסו הגאון הגדול מהאריות של פולין בעל ה'ראשית ביכורים' רבי אברהם'לה וינברג הי"ד צוק"ל, תלמיד חביב של מרן שר התורה הרבי הקדוש בעל האבני נזר מסוכטשוב צוק"ל.

סבא זכה לראות את מרן החפץ חיים, סבא זכה לינוק אצל גדולי עולם מדורות שעברו. אביו רבי משה קובלסקי קנה בזמנו פנס למרן האבני נזר, לאחר שראה שהרבי לומד לאור הנר. הרבי האבני נזר הבטיח לו בזכות זה שיהיו לו בנים שיאירו את העולם. וכך העיד לי פעם מחנך כשהייתי ילד: "עד שלא שמעתי קידוש בליל שבת קודש מהסבא שלך רבי בנימין, לא ידעתי איך יהודי אמור להגיד קידוש"...

אחרי שנה מפטירתו הגיע סבא בחלום לאבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי, וסיפר לו את כל ההשתלשלות בבית דין של מעלה, מה הכריע את הכף לטובתו. נורא נוראות!

סבא היה ממשפחה עשירה מאוד בוורשא שבפולין, עד שיום אחד הגיע יהודי אחד בעל כושר שכנוע מעולה ושיכנע את סבא להשקיע אצלו את כל הכסף והוא יביא לו

מיני מתיקה

ואמר: "רבי אין לי מה לאכול, ב"ה ביתי מלא בילדים". אבל הרבי התבונן שוב בקויטל והשיב שוב באותה ברכה: "בשנה הבאה – בן זכר..."

עברה שנה ואכן ליהודי נולד בן. הגיע היהודי לבשר לרבי הקדוש על השמחה, אמר לו הרבי: "כעת אסביר לך מה היה. לפני שנה כשנתת לי את הקויטל, התבוננתי בשמות בני הבית וראיתי שלאף אחד מהנפשות הרשומות אין מזל לפרנסה, לכן הייתי חייב לברך אותך בילד נוסף, בן זכר אשר יפתח לך את שערי הפרנסה. ואכן מאז התרומם מזלו ופרנסתו היתה בהרחבה.

(מתוך הפתיחה לשיעור, יומא דף נ"א, כ"א סיון)

בורא עולם האיר לי במתנה בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא דבר נורא ברש"י הקדוש. התורה הקדושה אומרת בפרשת בהעלותך (יב, יב): "אֵל נָא תְהִי כְּמֹת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אֱמוֹ וַיֹּאכֶל חֲצִי בְּשָׂרוֹ". אומר רש"י הקדוש: "מֵאַחַר שֶׁיֵּצֵא זֶה מִרְחֹם אֱמוֹ שֶׁל זֶה שֵׁשׁ כַּח בְּדוֹ לְעוֹזֵר וְאֵינוֹ עוֹזֵר הָרִי נֹאכֵל חֲצִי בְּשָׂרוֹ, שֶׁאֲחִיו בְּשָׂרוֹ הוּא". בפשטות לומדים שאם לאח או לאחות כואב משהו הרי נאכל חצי בשרו. אבל אם נחשוב באופן מעמיק, לא מדובר רק על אח ואחות, הרי כל יהודי בכל העולם הוא אח שלנו, אָ יְיָשׁ קִינָה, אֵי הוּא בְּנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם אֲפֹשֶׁר לְעוֹזֵר לִיהוּדֵי וְלֵא עוֹרִים לוֹ הֲרִי נֹאכֵל חֲצִי בְּשָׂרוֹ...

כמה מתאים שחשבתני על זה בשבת קדש פרשת בהעלותך, שבת יארצייט של אבי מורי הצדיק זצ"ל, מי שהכיר את אבא, ידע שהכאב של הזולת תמיד היה הכאב שלו. אבא היה גר כידוע בבני ברק, ומידי פעם היה מגיע לשבת קדש לירושלים. פעם בהיותו בירושלים הוא הגיע לבית הכנסת, שם היה אברך שלא זכה לא עליכם להיפקד בבנים. אבא ז"ל שאל כמה אברכים שם, מה שם אמו של אותו אברך? אך אף אחד אינו יודע. שאל אותם אבא: "אתם יודעים שהאברך הזה מחכה לילדים כמה שנים?" "לא, לא שמנו לב", ענו המתפללים. כששמע זאת אבא, התחיל לדבר בכאב מנהמת לב: "איך זה יכול להיות? אחד מהחבורה שאין לו ילדים ואתם לא מתפללים עליו? איך אתם לא חשים את הצער שלו? וְיָ קָעַן דָּאָס זַיִן?" האברכים שמעו וקבלו את דבריו היוצאים מהלב, ונרתמו מיד להתפלל ולעשות פעולות רוחניות למענו, ולא עבר הרבה זמן והיהודי הזה נושע בילדים. כמה אפשר לסייע לזולת אפילו רק באמפתיה, להגיד עליו כמה פרקי תהלים, לבוא ליהודי להגיד לו התפללתי עליך, כמה המילים האלו יכולים לעזור, כמה המילים האלו יכולים לסייע, כמה זה יכול לבנות עולמות. "שאחיו בשרו הוא"...

אליבא דהלכתא

השבוע נלמד בדף היומי (דף ע' ע"א) את דברי ריש לקיש "אין מעבירין על המצוות", ורצינו לשאול שאלה בענין זה. ישנן נשים צדקניות שמדליקות בערב שבת קודש הרבה נרות, ומתחילות להדליק קודם את הנרות הרחוקים מהם, ורק אחרי זה את הנרות הקרובים. האם מותר לעשות כן או שיש בכך משום "אין מעבירין על המצוות"?

תשובה שנתקבלה מאת הגאון הגדול רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א רב קהילת צאנז בביתר וחבר ה בד"ץ בעיר

לכבוד האי גברא רבא ויקירא, מזכה הרבים באופן נפלא, להחכים ולהשכיל בד"ת, הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

שאלה נכבדה שאלתם, ברם התשובה לשאלה זו יש ללמוד ממה שלא מצינו בספרי הפוסקים שידונו בדבר לגבי נר של שבת, אלא לגבי נר של חנוכה (ויובא להלן), והלא דבר הוא; והמכריע היותר גדול הוא מנהג נשים צדקניות שלא ראינו ולא שמענו שיקפידו על כך, ובודאי מנהגם – מנהג ישראל תורה. ונציגה נא בעז"ה כמה נימוקים להצדיק מנהגם של ישראל:

א. ראשון למקראי קודש, יש להקדים מה שנחלקו הראשונים (עיין תוס', ריטב"א וטורי אבן מגילה ו:). בעיקר הך כללא ד'אין מעבירין על המצוות', אם הוא שייך דוקא בב' מצוות שרוצה לקיים בבת אחת, או אפילו במצוה אחת שיש לו אפשרות לקיימה בכמה חפצים. והנה הדבר פשוט שלפי השיטות שבמצוה אחת לא איתמר הך כללא, שאילתא מעיקרא ליתא, והשאלה תלויה ועומדת רק לשאר השיטות.

ב. והנה לגבי נר של חנוכה כתבו הפוסקים (משנ"ב תרעו, יא, ובשעה צ"ע פ"י הט"ז ש"ס ק"ו) שיש להרחיק א"ע לצד שמאל בעת ההדלקה כדי שלא יצטרך להעביר על המצות עי"ש. מבואר בפשטות שנקטו כן גם לגבי מצוה אחת. ושמתחילת כמוצא שלל רב בראותי בדעת תורה למהרש"ם (שם) שעמד בזה, וצייין להתוספות ביומא (לג. במנחות (סד): ובזבחים (נא). שנקטו שהוא שייך רק בב' מצוות, ולברכי יוסף (או"ח סימן כה) שיש לסמוך על דבריהם יותר, שכן התוס' ביומא הוא ממנהר"ם מרטנבורג, ובזבחים ובמנחות הוא מר"א מטון עי"ש. אך שוב דחה בברכי יוסף שם, שאדרכה יש להוכיח מהתוס' במנחות (שם) שאפילו במצוה אחת יש לו להקדים כל שקרוב אליו, עי"ש בארוכה.

ג. ונראה להוסיף שיש לחלק בין הדבקים, מכמה פנים: א', פוק חזי במקומות שדנו לגבי מצוה אחת משום אין מעבירין, שיש בהם איזה חשיבות מצד המקום, וכגון שמצותם במקום מסוים. אמנם בנר של שבת שאין בו קפיא על מקום מסוים (דלא כנר חנוכה שמקומה בטפח הסמוך לפתח וכו'), שפיר אין לחוש משום אין מעבירין. ועוד, דהנה עיקר מצות נר חנוכה מתקיימת בהדלקת נר אחד ('נר איש וביתו'), ואילו שאר הנרות הנוספים הם רק להידור, אשר על כן שפיר יש משום אין מעבירין, כשפוגע תחילה בנר אחד שבו מתקיים עיקר המצוה, משא"כ נר של שבת שכל הנרות מצוה אחת הם, ותכליתם ליהנות מאורם לכבוד ולעונג שבת, ליכא נפק"מ היכן מתחיל במצוה.

ד. אחרית וסוף דבר, יש להביא מה שלמדנו השבוע במסגרת הדף היומי (יומא נב:–נג.), וכן נקט הרמב"ם (הלכות עבודת יוה"כ ד, א), לגבי צבירת הקטורת, שמתחיל בקצה פנימי של מחתה כדי שלא יכווה (ועיין מאירי ושיח יצחק כאן שמשמע דבלא"ה ה"ל לחוש משום אין מעבירין). והנה טעם זה הרי שייך עפ"י רוב גם בנר של שבת.

אשר על כן הנח להם לישראל שאם אינם נביאים הם – בני נביאים הם, ושפיר יש להם על מה שיסמוכו.

בהערכה עצומה ובברכה מרובה, אברהם שרגא שטיגליץ

(טוב עין הוא יבורך, ברכת ישר כח לשאר בשרי מקורבו הרב אליהו דויטש שליט"א על סיועו)

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד מזכה הרבים הנפלא הגאון הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א בעל 'מתיקות הדף היומי'

בשנה שעברה בגליון 22 פרשת חוקת הבאתם דברים נשגבים שכלל ישראל לא ידע זאת מעולם על שר בית הזוהר איש אלוקים קדוש צדיק יסוד עולם מרן רבינו העטרת צבי מזדיטשוב זצוק"ל, שיומא דהילולא קדישא שלו הוא ב"א תמוז, ושרבינו הקדוש הבטיח לפני פטירתו "כשתעשו סעודה ביום היארצייט שלי אהיה עמכם כמו

שאני עמכם היום". העיר בני ברק רעשה אז מהדברים,

והתקיימו אז לראשונה סעודות יארצייט בשני בתי

כנסת. כדאי לעורר שוב בגליון הנפלא שלכם את

הדברים, זכות הצדיק יגן על כלל ישראל.

תמשיכו להפיץ תורה בכל העולם מתוך בריות

גופא אמן, יצחק שטיין

כתב בספר ראשית חכמה (שער האהבה סוף פרק ד): "שמי שיחשוק בתורה כל כך עד שביום ובלילה לא יחשוב בדבר מדברי העולם אלא בה, בודאי שישגי מעלה נפלאה בנשמתו ולא יצטרך לסגופים ותעניות".

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661